

Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta

Oikeus osallisuuteen ja yhdenvertaisuuteen – YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien yleissopimuksen kansallinen toimintaohjelma 2023–2027 (Luonnos 7.2.2024)

Kuuloliitto kiittää mahdollisuudesta lausua toimintaohjelman luonnoksesta ja esittää sen pohjalta seuraavia huomioita ja lisäyksiä:

• 4.4 Esteettömyys ja saavutettavuus

- Toimenpide: Ympäristöministeriön esteettömyystyöryhmän (2022–2023) rakennettua ympäristöä koskevaan lainsäädäntöön esittämät päivittämistarpeet toteutetaan toimintakaudella tiiviissä yhteistyössä sidosryhmien kanssa.
- Toimenpide: Kuulovammaisten tulkkauspalveluiden kokonaisarviointi käynnistetään toimintakauden aikana. Erityistä huomiota kiinnitetään työelämätulkkaukseen, sillä se ei tällä hetkellä tue riittävällä tavalla kuulovammaisten henkilöiden työelämässä toimimista. Työelämätulkausta tulee kehittää opiskelutulkkauksen suuntaan.
- Toimenpide: Kelan kirjoitustulkkauspalvelua koskevan kokeilun päätyttyä valitaan pysyvä, vaihtoehtoinen tapa turvata niiden asiakkaiden palvelu, jotka ovat käyttäneet aiemmin tekstipuhelinpalvelua.

• 4.5 Turvallisuus ja vaaratilanteet

- Tavoite: Hätäpalveluja kuulovammaisille vahvistetaan.
- Toimenpide: Selvitetään vaihtoehtoisia tapoja saada tietoa väestöhälytysjärjestelmästä äänen rinnalla. Reaaliaikainen tekstinsyöttöön perustuva hätäviestintä otetaan käyttöön vuonna 2025 ja samalla hätätekstiviestin ennakkorekisteröinti poistetaan.

• 4.7 Liikkuminen

- Toimenpide: Esteettömyysvisiota vastaavat toimenpiteet käynnistetään toimintakauden aikana.

• 4.8 Koulutus

- Toimenpide: Toimintakauden aikana toteutetaan selvitys sora-lainsäädännön soveltamisen vaikutuksista vammaisten opiskelumahdollisuuksiin.

• 4.9 Terveys ja kuntoutus

- Toimenpide: Apuvälineasetus päivitetään huomioimaan YK:n vammaisten ihmisoikeussopimus ja osallisuus apuvälinetarpeen arvioinnissa osana kuntoutuksen uudistamista.

• 4.11 Riittävä elintaso ja sosiaaliturva

- Hallitus ei ole toteuttanut tekemistään sosiaaliturvalainsäädännön muutoksista vammaisvaikutusten arviointia. Tulevalla toimenpidekaudella on seurattava sosiaaliturvamuutosten vaikutuksia vammaisten henkilöiden toimeentuloon. Invalidivähennyksen poistosta säästetyt rahat tulee ohjata luvatus mukaisesti vammaispalveluihin.

Lisätietoja: Kehittämispäällikkö Anniina Lavikainen, anniina.lavikainen@kuuloliitto.fi